

IZHAJA VSAK DAN

izid ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi donatornih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročnike brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 4-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročniki, oglaševalci in reklamirajoči se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“: Natana Tiskarna „Edinost“ vpisana v sodni register v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 9. Zbornica je nadaljevala specialno debato o proračunu ministrstva za poljedelstvo.

Posl. grof Karoly je izrekel nado, da bo zbornica upoštevala skope agrarnega kongresa. Govorili so še poslanci Pop (Romun), Szabo (Košutovec) in Novak (kmečka stranka), nakar je bila debata prekinjena in odgodjena na jutri.

Cesar v Gödöllő.

Gödöllő 9. Cesar se ni mogel včeraj radi slabega vremena peljati na izprehod. Zdravstveno stanje vladarjevo je izvrstno. Danes je bil cesar pri tihi maši in se je potem izprehajal po vrtu.

Madjari in vojvodinja Hohenberg.

BUDIMPEŠTA 9. „Magyar Ország“ piše, da se je nadejati, da povzdigne cesar Fran Josip vojvodinjo Hohenberg, soprogo nadvojvode prestolonaslednika na stopinjo nadvojvodinje. To da bi bil najprimernejši način, da bi se prišlo v okoliščini mnogim dvornim spletkam. Ogrski politični krogi se vesele, ko vidijo, kako hoče bodoči vladar stopiti v stiko z uglednimi osebami na Ogrskem. Ogrska pozdravi vojvodinjo Hohenberg kakor ogrsko kraljico, če tudi bi jo rodbinski dinastični zakoni izključili od prestola.

Predsednik Fallieres odpotoval v Bruselj.

PARIZ 9. Predsednik Fallieres je danes ob 9-15 predpoludne v spremstvu ministra za umanje stvari Cruppi-ja odpotoval v Bruselj.

BRUSELJ 9. Predsednik Fallieres je danes popoldne došel na severni kolodvor, kjer ga je vspregel kralj. V mestni palači je predsednik Fallieres vsprejel ministerstvo in nato diplomatski zbor.

Turčija.

CARIGRAD 9. Demisija finančnega in naučnega ministrstva je bila vsprejeta. Kakor se govori, je bivši finančni minister senator Naibay pripravljen prevzeti finančno listnico.

CARIGRAD 9. Vali iz Basore poroča o krvavem spopadu med sovražnimi arabskimi plemeni v Kasa Kurni. Tjakaj odposlana topničarka je oddala nekoliko slepih strel, nakar so se Arabci razkropili.

Zmešnjave v Meksiki.

NEW-JORK 9. Glasom neke brzjojavke iz El Pasa so vse vojne sile ustašev včeraj ob 5. uri popoldne pričele streljati na Juarez. Zvezne čete so izgubile mnogo vojakov, ki leže po ulicah.

EL PASO 9. Ustaši napadajo Juarez. Njihovo topništvo je obstreljevalo mesto, nakar so topovi odgovorili na streljanje. — Ustaši so udri v mesto, kjer se je vnel ljut boj. Uporniki so se polastili obeh mostov, ki vodita na ameriško ozemlje.

EL PASO 9. Ustaši trdijo, da so čete prve začele streljati nanje. Amerikanski kavalerski polkovnik je po dveh odposlancih protestiral pri Maderu in poveljniku v Juarezu, da so eni in drugi streljali na ameriško stran.

EL PASO 9. „Associated Press“ poroča: Madera je napovedal za nedeljo splo-

šni napad na Juarez. Sodi se, da smatrajo ustaši manifest predsednika Diaza kakor povsem nepovoljen.

NEW-YORK 9. „Associated Press“ poroča iz El Pasa: Ustaši so danes ob 4. uri 40 zjutraj pričeli splošni napad na Juarez.

NEW-YORK 9. Neka brzjojavka iz Rio Juana v Meksiki poroča: Včeraj se je vršil obupen boj. Zvezne čete so ostale v posesti večega dela Rio Juana. Ustaši so zasedli carinsko hišo in so popolnoma zaprli mesto. Oddelek 28 zveznih vojakov, ki je šel na rekonosciranje, je bil popolnoma uničen.

Kitajska pošilja čete v Mandžurijo.

BEROLIN 9. „Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda: Glasom vesti iz Vladivostoka je novi mandžurski podkralj prosil, da mu pošlje vlada novih čet. Štiri divizije, kitajskih rednih čet so že prejele nalog, da odpotujejo v Mandžurijo.

Ustaja v Albaniji.

SKOPLJE 9. Turške oblasti iščejo voditelja Albancev Iza Boljetinca, ki se je nedavno temu skrival v nekem samostanu pri Ipeku. Ko je udri v samostan oddelek vojakov, so našli tam pismo Boljetinca, ki naznanja turškim oblastnim, da se je s 500 svojimi tovariši vrnil k ustašem.

Zdi se, da se Iza Boljetinac postavi na čelo ustaškega gibanja.

SOLUN 9. Boji ob turško-črnogorski meji v okolici Berane in Gusinja trajajo dalje. Ustaši so prerezali brzjojavne žice v okolici Kulje v kastratskem okraju in so napadli turške oddelke. Prav tako so napadli turške čete pri Zerini in Pesani, toda bili so odbiti z občutnimi izgubami. V kratkem skličejo pod orožje redne druge kategorije v zbornem področju solunskem.

Beligrad 9. Na merodajnem mestu označajo vest nekega srbskega lista o predstojci zaroki prestolonaslednika Aleksandra z neko rusko princesinjo kakor neutemeljeno.

Strassburg 9. Zasedanje deželnega odbora je bilo danes nenadoma zaključeno. To odredbo spravljajo v zvezo z hudimi napadi, ki so jih posamezni poslanci v zadnji seji naperili proti vladi.

Tokio 9. Mesto Jamagata gori. Nad tisoč hiš, med temi prefektura, več bank, šola in sodno poslopje je uničeno.

Lvov 9. Kakor poročajo tukajšnjim listom, je iz neznanih vzrokov nastal v Bukascovih ogenj, ki je žugal upepeliti vse mesto. Vendar se je posrečilo gasilcem, da so omejili ogenj. Škoda je velika.

Dunaj 9. Umirovljen je generalni auditor Kreidler, ki je igral veliko vlogo v Hofrichterjevem procesu.

Lvov 9. V Zawidovskem, samborskem predmestju je danes pogorelo 34 hiš.

Dunaj 9. Železniški minister je prebil današnji dan brez bolečin. Temperatura je znašala 37-20°, utripanje 80.

Petrograd 9. Profesor mednarodnega prava baron Taube je imenovan pomočnikom ministra za ljudsko prosveto.

Dr. Tuma na Krasu.

(Poročilo s Krasa.)

V nedeljo dne 7. t. m. se je po dolgem času 70pet enkrat pokazal na naš Kras g. dr. Tuma. Na shode, ki jih je prirejala

socijalna demokratična stranka omenjene nedelje po Krasu, je šel marsikateri Kraševac največ iz radovednosti, da vidi zopet dra. Tuma. Toda vsakdo je bil razočaran. Kraševci se sicer vaje gledati ravno dra. Tuma v raznih pozicijah, ali kakor takega „mešetarja“ demokratov ga vendar ni pričakoval.

Dovoljeno mi bodi, da nekoliko omenjam shoda v Dutovljah, kjer je dr. Tuma z istimi litanijami, kakor malo poprej mešetaril za „poslanca“ Kopača. Poznalo se je na prvi mah, da je dr. Tuma izgubil na elastičnosti, sicer bi se ne bil lotil na tak način, pred komaj 50 Dutovljani, uganjati tako — da se blago izrazimo — demagogijo. Vajeni smo ob volilnem boju slišati marsikaj, toda dr. Tuma je presegel na tem shodu vse, kar smo slišali do sedaj.

Dr. Tuma hoče pridobiti kraškega kmeta za program soc.-demokratske stranke, ker imata kmet in delavec približno enake interese. Prav dobro je znal dr. Tuma opisati težko pezo davka, ki tare oba, delavca in kmeta, ali ni besedice ni znil o tem približno enakem interesu obeh.

Mož se je hotel kazati pravega, pravcatega proletarca in je govoril v dialektu. Povedal je, da se hodi na visoko šolo samo zato, da se dobi mastno plačo. Obljubljal je Kraševcem, da pride zopet čas, ko se kraški sin, kakor pred 300 leti, upre s sekuro v roki in menda je mislil, da, kakor tedaj, ko so jih za glavo skrajšali, bodo Kraševci toli brezumni, da se bodo tudi sedaj dajali skrajšati za eno glavo.

Žal je bilo dr. Tume marsikakemu Kraševcu. Oni dr. Tuma, katerega so na Goriškem nekdanje imenovali s spoštovanjem in ljubeznijo — in današnji dr. Tuma — pač nista več eden ni isti.

Škoda res za dra. Tuma! Ali vse se preživlja! Kakor je ta današnji dr. Tuma še nedolgo temu opravljal slovenski Trst in demokratično mednarodnost, — je tako smešno, da bi bilo greh prostora, ko bi hoteli to opisovati. Pravil je, da je Trst polovico slovenski, toda ne po zaslugi tržaških voditeljev, ampak le radi tega, ker zahajajo Kraševci in Notranjci v Trst za kruhom. Koliko časa pa bi ti naši ljudje — ako ne bi bilo organizacije, ki so jo vstvarili, in brez narodne zavednosti, ki jo bude dan na dan prav ti po dru. Tumi tako omalouvaževani tržaški voditelji — ostajali naši, to ve sleherni kraški otrok, ko sliši svojo sestro ali brata, že po par mesečnem bivanju v Trstu izključno italijansko lomiti! Sicer pa je tomajski župan Vran, priprosti ali inteligenten kmet, prav pošteno odgovoril dru. Tumi. V pravljici o privranci, ki je organiziral delavce v premogovniku in jih potem izdal za dobro in mastno službo pri podjetnikih, so bile morda razmere predbro karakterizirane — vsaj toliko se je dalo spoznati iz obrazov nekaterih. Vran je povedal, da je vsiljevanje socialnodemokratskega kandidata na Krasu popolnoma odveč, ker so si kraški volilci preko vseh strank, izbrali za kandidata moža, ki ga poznajo in o katerem vedo, da je najspodobnejši — moža, ki ga priporoča le njegovo delo, t. j. dra. Gregorina. Umetno je vprašal župan Vran dra. Tuma,

kako da ravno on, dr. Tuma, apostol napredka in prosvete, prihaja do tega, da brani in zastopa onih 16 občanov tomajskih, ki se protivijo šoli? Dr. Tuma je rekel, da je to stvar odvetnika Tume in spada v pisarno, a ne na shod. Isti odvetnik dr. Tuma pa je skoraj isti sapi nizkotno napadal — odvetnike, češ, da so izkoriščevalci!!

Dr. Tuma sam je priznal, da so Kraševci bistrega uma. Zato pa tudi naj ne misli, da bi si mej njimi nalovil kalinov, kajti njegov lim je preslab. Nočem misliti, da je več takih Kraševcev, razen onih 16, ki hodijo v pisarno dr. Tume in ki so — kakor je on sam govoril na shodu — neumni, da nosijo odvetniku denar!

No, dejstvo je vendar, da je vzlic vsemu svojemu moralizovanju proti izkoriščanju od strani odvetnikov z odvetnikovanjem dr. Tuma postal — imovit mož! In more sedaj — osvobojen od vseh morečih skrbi za svojo ekzistenco igrati — socialista. Kraševci pa hočemo moža, ki ni kričar, ampak čegar delo kaže, da je plemenit in pošten, valen, in ki si — četudi slučajno odvetnik — ni nakupil tisočakov, ker je vse, kar je mogel, žrtvoval za stvar svojega, za svojo ekzistenco borečega se naroda. Temu svojemu kraškemu rojaku hočemo izkazati čast, ter mu poveriti zastopstvo naših interesov, ker smo gotovi, da bo delal nesebično za korist svojih volilcev. Naš poslanec bo dr. Gregorin!

Prof. Stark v službi Schulvereina.

Pred mnogimi leti smo dospeli z Učke na Lovrano. Tam na obali naše Adrije, smo se odpočili in oddahnili v prijazni hrvaški gostilni. Bilo nas je več. Vendar so nam — bilo je še v tisti srečni dobi — tisti priprosti ljudje tako ljubeznivo postregli z vsem, česar so imeli, ne da bi bili zahtevali primernega plačila.

Letos sem potoval v ravno isti smeri. Ali zastoj sem povpraševal po tisti prijazni gostilni krčmi. Iz te je postal ponosen hotel v trinadstropnem poslopju. Neprijetno razočaranje. Ali prišlo je še huje. Na vprašanje v domačem jeziku so mi odgovarjali: Ich verstehe nicht kroatisch. Iz male vasice je postala svetovnoznana Lovrana. Hrvaški življenj je potisnjen v ozadje...! Izginil je hrvaški značaj kraja. Tu se šopiri tujec, da se mi je sedaj zdelo, da sem kje v Gradcu ali na Dunaju.

Težka žalost mi je legla na dušo in žalosten mi je bil pogled v bodočnost, ko sem razmišljal: kaj bo iz te naše lepe domovine že v doglednem času, ako se naši ljudje ne spametujejo in ako ne pridejo do zavesti, kaka nevarnost jim preti! Skoro jih tujinec prežene z njihove lastne grude! — Prav tako, kakor se že godi v Lovrani! Le še bajtice v kraških pečinah so naše! Vse drugo, vsa krasna obala, je v rokah tujincev...

Poizvedoval sem dalje in doznal med drugim, da se je tamkaj naselil tudi neki profesor iz Trsta. Doznal sem, da se ta mož najraje peča s Hrvači in prav rad občuje z njimi po — nemško. A meni se ni nič več čudna zdela vest, ki sem jo čital v

ali doma mi niso dovolili, da bi odšel. Prosil sem očeta in mater, brate in sestro, in drugo sorodstvo; vsi pa so mi govorili: „Tu je tvoj dom, tu ostani!“ In tedaj sem vzel brašno na rame, palico v roko, ter odšel v strašni noči, da me ni nikdo opazil, kajti moje srce si je zaželelo svobode. Videl sem neko deklo, ki je imelo očarujoče oči, Tinica ji je bilo ime. Tedaj sem ji razodel svojo ljubezen; tudi ona mi je potožila srčno bol. Tistikrat sem zakoprnel po svobodi. Vidite stric, in sedaj sem se napotil, od nikogar opažen, tja, daleč proč.

V nočni vihri sem odšel od doma, ko se je bliskalo v naravi in ko je grmelo, kajti srce mi je tako ukazalo. Od nikogar se nisem poslovil, ne od očeta, ne matere, ne brata ne sestre. Vidite stric, tako je. — Janko je končal.

— Mlad si še popotnik, mlad, in ne veš še, kaj pomenja živeti. Nisi prav storil, da nisi razodel svojega namena ne očetu ne materi, ne drugemu sorodstvu, kadar si odšel od rodne grude. Glej Janko, usoda te bo zato bridko tepla. Pridi morda domov čez čase in čase, pa na rodni grudi te ne spozna nikdo več. In ko jim poveš, kdo si, in odkod prihajaš, te bodo kamenjali. Kruha jih bodeš prosil, dajali ti bodo kamen. Pojdi raje, Janko nazaj, in povej svoj cilj. Pojdi ker če se to ne zgodi, boš delal pokoro, bridko se boš kesal, Vrni se Janko, vrni!“ — (Pride še.)

PODLISTEK.

Stojan Kazimirov:

Učitelj iz globeli.

„Saj čakam Janko moj. Vedno sem napravljena, vsaki dan sem te hodila čakati na goro, in skoraj sem mislila, da prideš. Pa ni te bilo od nobene strani. Le večerni mrak sem videla; ko je solnce zatonevalo, sem mislila, da prihajaš. Pastir je zapisal na svojo piščalko in gnal živino domov. Jaz pa sem te čakala in čakala, in bolno je bilo moje srce. Zakaj nisi prišel prej, dragec moj?“

„Ljudje iz globeli me niso pustili. Še vedno so me vstavljali, in tolažili, naj ostanim. Prišel je čas, ko sem se napravil; in tedaj sem odpotoval v noči, ko je bila zunaj nevihta, neopaženo od svojih sorodnikov, neopaženo od prebivalcev Zabukovcev.“

In 'potem.“

„Hm, potem? Šel sem, da prej dosežem cilj, po katerem mi je koprnelo srce. In tako sem prišel. Trudni si moji nogi, ker pot do tebe je strma, s kamenjem posuta. Tako sem prišel.“

Zabliskalo se je in močno je potegnila burja; veje hrasta so zašumele. Janko se je zganil.

„Kaj res, da sem sam, tako zapuščen? Res!“ Vzdignil se je Janko, zadel sveženj na ramena in vzel palico v roke, ogrnil si plašč, ker srce je tako velevalo.

Pogledal je okoli sebe, pa le praznosta je bila okoli njega; pod nogami mehek mah in nad njim nebo. „Ni časa, ni,“ je zamrmral pred-se in nadaljeval pot. Ta je bila blatna, a vendar kamenjem posuta, trnjem obraščena.

„Kje je tvoje hrepenenje, o Janko? Kje je tisti cilj, po katerem tvoja duša tako koprni? Kje je?“ Odgovora ni bilo.

Janko je nadaljeval svojo pot, saj ga je srce vsodbujalo. „Pojdi, kmalu dosežeš svoj cilj.“

Rahle so bile njegove stopinje, ker pot, po kateri je hodila, je bila blatna.

„Pojdi in doseži cilj, po katerem tvoja duša tako koprni. Nadaljuj svojo pot, ti mladi Ahasver. Dolga je in strma, pa ti jo moraš vkljub temu prehoditi.“

Zopet se je zabliskalo.

Janko se je spomnil, da je odšel od doma, ne da bi kaj povedal očetu, materi, bratom, sestram ali drugim sorodnikom. Srce mu je postalo nemirno, in skoraj je mislil, da ni storil prav. Ozrl se je. Ni pa bilo več videti Zabukovcev. Daleč je že bil od one točke, one globeli. Zamahnil je z roko preko glave, kakor bi se hotel otestiti teh misli. Nadaljeval je svojo pot. V vasi Podturen je odzvonilo sveto jutro. Ljudje so vstajali

in se napravljali na delo. Opravili so svojo molitev in sedaj odhajali na polje. Tedaj je došel Janko v vas. Prišel je mimo njega človek, in on ga je vstavlil.

„Ali mi znaš povedati, o človek, kje stanuje stric Jakob? Star je že, v tej vasi prebiva. Veš kje je?“

Vprašanec je pokazal s prstom na malo hišico, odgovoril ni nič.

„Čudni ljudje prebivajo v tej vasi,“ si je mislil Janko.

Zahvalil se mu je in hitel naprej.

* * *

„Dober dan stric!“

„Bog ga daj. Kaj pa iščeš tu ti mladi človek? Odkod prihajaš, in kako veš, da sem tvoj stric?“

„Oče mi je to povedal.“

„Kdo je tvoj oče?“

„V Zabukovcih stanuje.“

„In ti si tudi od tam?“

„Seveda. Učitelj sem bil v globeli.“

„Tako pa sedi. Povej mi, kaj pravijo doma, in kako je v moji domovini. Potem ti povem še jaz dogodek iz življenja, ker si sin mojega brata in moj nečak. Vse ti povem. Samo povej mi kako se imenuješ, in po kateri poti si prišel do mene.“

Janko se je zdrnil.

„Janko mi je ime, in strma je pot, ki vodi do Vas. Učitelj sem bil v globeli. Moje mlado srce pa je zahrepenelo po svobodi,

„Edinosti“, da snujejo tam podružnico — nemškega Schulvereina!

V naslovu tega članka sem že označil tega nemškega moža in Tržačani vedo, kakov nemški emisar je na delu v Lovranu. Lovranski domačini pa ne vedo tega. „Ed.“ se je že večkrat pečala s tem velikim Nemcem. Nam so še v dobrem spominu žaljenja in izživljanja, ki jih je ta profesor vganjal se svojimi nastopi proti nekaterim dijakom. Kdo se ne spominja prilike, ko je ta Velenec prepovedal slovenskim dijakom pevati slovenske pesmi povodom nekega izleta. In to le v svoji velikonemški srditosti. Ob vsaki priliki se je ta nemški geograf in zgodovinar navduševal za nemško državo, dočim je o slovenskih državah in slovenskih narodih dosledno le zaničevalno govoril. Posebno je rad pripovedoval o kakem potovanju v Draždane ali v Berlin, ali pa o kaki turi, ki jo je napravil čez Brenner, dočim se ni mogel nikdar navduševati za avstrijske pokrajine, najmanj pa za deželo in njeno prebivalstvo, kjer je toliko let kruh jedel. Saj se ni zanimal, za to deželo in njene lepote! Kako neki naj bi jo bil poznal?! Saj ni znal niti enega deželni jezika. Seveda: če bi se bil učil teh jezikov, potem bi bil postal nezvest svojim tradicijam in svojemu uverjenju: Deutschland, Deutschland über alles...!

Lovrančani, le pripravite se! Skoro vam sežida kak nemški dom kmalo boste imeli kako nemško zavetišče! Sedaj si gladi poti in njegova železna vstrajnost vam jamči, da bo z neizprosno doslednostjo deloval za svoje cilje. Pri tem mu pojde na roko njegova izkušnost na takem delu, ki si jo je pridobil v Trstu in izlasti v našem Škedenju z osonovanjem schulvereinske šole. Čez nedolgo časa vas osreči tudi proslula Südmarka.

Za nadaljni razvoj stvari po načrtih profesorja. Starša bo že skrbela tudi državna uprava, ki ima vsikdar dovolj sredstev na razpolago, ko gre za pospeševanje nemških ciljev in sistematično germanizacijo v naših krajih. Posebno se mož zanima — kakor sem že omenil — za izvestne Hrvate, ki se rekrutirajo izlasti iz penzioniranih uradnikov in ki znajo — nemški. Italijani mu niso tako po volji. Taki Hrvatji naj bi mu šli na roko na doseganju stavljenih si ciljev. (Zvršetak pride).

Volilno gibanje.

V Ljubljani.

Izvrševalni odbor nar. napredne stranke v Ljubljani je ponudil kandidaturu za ljubljanski mandat odvetniku dr. Vladimirju Ravnikarju, ki je mandat tudi vsprejel. S. L. S. ni še postavila kandidata, Nemci postavijo kakor števila kandidata dr. Egerja, socialisti pisatelja Etbina Kristana.

Poljsko volilno prerokovanje.

Lvovska „Gazeta Poranna“ objavlja pogovor z bivšim poljskim poslancem dr. Adolf Grossom, ki se je izrekel o volilnih nadah posameznih poljskih strank sledeče: Narodni demokratje (stranka ministra Glom-binskega) utegnejo iziti iz volilnega boja oslabljeni, dočim dobi ljudska stranka (Stapinski) nove mandate. Tudi socijalni demokratje utegnejo iziti ojačeni iz volilnega boja. Za gotovo se sme smatrati da bodo izvoljeni: Diamand, Hudec, Daszynsky, Lieberman in morda tudi Zulowsky (okraj Hrzanov).

O volilnih izgledih v mestih se more po mnenju dr. Grossa le težko izreči kako sodbo.

Mariborski nemški krščanski socialci so sklenili, da ne postavijo svojega posebnega števne kandidata, marveč da že takoj prvič oddajo svoje glasove nemško-nacionalni stranki, da na ta način preprečijo zmago socijalnih demokratov.

HRVATSKA.

Ponesrečen poskus aretacije poslanca. Radić.

Minuli ponedeljek zvečer sta se v stanovanju znanega voditelja seljačke stranke Stipe Radića pojavila šef zagrebske državne policije gosp. Sporčić in policijski uradnik Sarić, ter mu predložila nalog, da ga mora aretirati. Gospoda pa nista opravila ničesar, vrnila sta se, ne da bi bila kaj opravila in Radić je ostal na svobodi. Historijat te aretacije je sledeči: Zastopnik Radić je imel dne 24. aprila tri zaupne sestanke, ker mu vlada ni dovolila javnih shodov. Okrajni predstojnik je Radića spremljal na njegovem agitacijskem potovanju, hoteč mu razgnati sestanke. Radić je rekel predstojniku, da je nevednež, ki nima niti pojma o zborovalnem zakonu. Predstojnik Sokolić je napravil ovadbo, v kateri je rečeno, da mu je posl. Radić zaklical: Evo lopova, ki gre za meno, da bi me preganjal in da ga je z roko pahnul.

Osješki sodni stol je na podlagi te prijave na predlog drž. pravdnštva izdal ukaz, da se ima Radića aretirati.

Zato se je g. Sporčić peljal na Medjaš-no cesto, kjer stanuje poslanec Radić, da ga aretirar in odvede v zapor. No Radić je odgovoril, da absolutno ne gre, ker ga štiti imuniteta. Utemeljevanje, da se gre za javno nasilje tretji slučaj, njega ne briga; če je to res, bi ga bil moral predstojnik Sokolić dati in flagrantni aretirati po orožnikih, tako

naj pa sodni stol zahteva od sabora njegovo izročitev.

Zastopnika redarstva sta na to odgovorila da morata izvršiti pismeni ukaz in da ga odvedeta s silo v zapor. Poslanec Radić pa je odgovoril, da se v svoji hiši upre vsaki sili in gospoda naj gresta, od koder sta prišla. Gospoda Sporčić in Sarić sta na to sedla v fiaker in pustila Radića na miru.

„Obzor“ dostavlja temu poročilo: „Tako nam slučaj pripoveduje posl. Radić. Pustimo za sedaj na strani politično interesantno moment te neuspele aretacije, a ugotovim samo, da se čudimo nevednosti osječke sodnije, ki ali ne pozna zakona, ali pa misli, da je sila višja nego zakon. Ako se gospodje upajo v sredi Zagreba uganjati taka nasilja, kaj delajo še-le s siromaki na kmetih. Mi se nadejamo, da napotijo jutri od službene strani osječkega državnega pravdnika, naj spoštuje ustavo in nedotakljivost poslancev ali pa naj se da namestiti za policajca v Koreji. Tam bi bili taki običaji povsem opravičeni.“

Nov aneksijski škandal.

Senzacionalno razkritje iz aneksijske Bosne in Hercegovine.

Sofijska „Reč“ poroča, da je Aehrenthal po takratnem bolgarskem ministru zunanjih zadev insceniral v Sofiji na isti način veleizdajniški proces, kakor v Zagrebu. Ta veleizdajniški proces da je bil insceniran proti Srbom v Sofiji. V ta namen se je vrglo v svet vest, da je neki Srb v družbi z mnogimi drugimi hotel spustiti v zrak veliko skladišče vojnega streljiva pri Sofiji. Ta Srb je bil aretiran in namerovalo se je izdati, naredbo, da se izžene iz Sofije vse Srbe, ki so podaniki kraljevine Srbije. Stvar je prišla pred sodnijo, kjer se je končno izkazalo, da so bile vse to z največjim nasiljem inscenirane mahinacije. Omenjeni listi pravi, da je bilo vse to inscenirano na željo Aehrenthala, da bi se moglo pred svetom dokazati, da je postala aneksija Bosne in Hercegovine skrajna potreba, ker vzdržuje kraljevina Srbija zelo razširjeno velikosrbsko propagando ne-le v Bosni in Hercegovini, ter Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji, temveč tudi v sami Bolgarski.

Tendencija tega procesa je bila jasna: V dobi aneksijske krize je morala biti Srbija najbolj zasigurana, da jej Bolgarska v slučaju oboroženega konflikta z Avstrijo ne pade v hrbet.

Istrska politika in „Slovenec“.

(Dopis iz Istre).

„Edinost“ je zabeležila, kako je „Slovenec“ ravno v kritičnem času priprav za volilno borbo posegel s kruto roko v javno življenje v Istri.

Da bo videl svet, kako nepremišljeni — da ne rabimo huje besede — so bili ti napadi, in kako je „Slovenec“ rezal žnjimi tudi v lastno meso, naj služi ta-le suha resnica:

Od nekaj že je bilo med deželni poslanci Istre tudi duhovnikov in tudi danes jih je med 18 — 6, torej tretjina. Tudi sicer je bila „beseda duhovščine vsikdar in je tudi danes uvaževana pri vodstvu hrvatsko-slovenske stranke. Če so se torej godili taki zločini na škodo ljudstva, kakor to zatrjuje „Slovenec“, potem bi bili tudi dotični duhovniki odgovorni za to zlo in nesrečo.

V dokaz za gori rečeno, služita dva dogodka iz najnovjših dni. Na sestanku istrskih zaupnikov, ki se je vršil v Trstu v svrhu razprave o kompromisu, sklenjenem na Dunaju, je bilo navzočih več duhovnikov. Sklepi pa, s katerimi je bil oni dogovor odobren, so bili vsprejeti enoglasno. Istotako je bilo tudi na sestanku zaupnikov v Pazinu radi določenja kandidatov navzočih več duhovnikov in istotako enoglasno — torej tudi z glasovi duhovnikov — so bile kandidature odobrene in vsprejete!

Ta namen zadošča popolnoma v odgovor na težke obtožbe v „Slovencu“.

Nova konservativna stranka.

Konservativna tedenska revija „Die Freistatt“ naznanja da se ustanovi novo konservativno stranko. Za to da se že tekom poletja vse pripravi da se v jeseni stranka konstituirar. Že pred razpustom poslanske zbornice sta se vršili na Dunaju dve zaupni posvetovanji, katerih so se vdeležili zastopniki najuglednejših plemiških rodbin cele Avstrije. Na omenjenih posvetovanjih se je splošno izrazilo mnenje, da treba konservativne moči v deželi na novo oživeti, ker se krščansko-socijalna stranka v sedanjih sestavi ni pokazala dovolj močno, da bi vodila politiko za ohranitev katoliških in monarhičnih podlag države. Umevno je, da krščansko-socijalni krogi tega gibanja ne gledajo ravno prijazno, ker je naperjeno v prvi vrsti proti njim. No, to gibanje ostane navsezadnje le gibanje, ker oni časi, ko so mogli aristokrati dajati odločilno smer notranji politiki, so pač tudi v Avstriji za vedno minuli. Morali se bodo pač zadovoljevali z defenzivo; umikati se bodo morali tudi še z naprej na vsej črti, ne da bi mogli misliti na to, da se povrnejo še kdaj v ofenzivo. Ljudstvo jim kliče: Udajte se v svojo usodo.

Dnevne novice.

Socialno-demokratski nadžupan v Štutgartu. Socialno-demokratska stranka v Štutgartu kandidira za nadžupana v Štutgartu deželnega poslanca dr. Lindemanna. V Štutgartu ne volijo nadžupana samo občinski svetovalci, temveč vse meščanstvo. Zato je potrebna samo relativna večina, tako, da ne prihaja do ožje volitve. Ker pa imajo relativno večino socialni demokratje, se zdi izvolitev dr. Lindemanna zagotovljena. Kakor se glasi, zadobi tudi ta izvolitev kraljevo potrjenje.

Avstrijec med nasprotniki maroškega sultana. Iz Londona javljajo: Med ustaši, ki se puntajo proti maroškem sultanu Muley Hafidu se nahaja tudi Avstrijec Fran Czerny, ki je pred nekaj časom prišel v Maroko, da bi dobil službo v maroški armadi. Ker mu se to ni posrečilo, se je pridružil ustašem. Ti so ga začetkom smatrali za špijona in so zato postopali z njim zelo surovo. — Sedaj mu gre mnogo bolje, in on živi na troške pristašev Muley el Zina.

Proti Nemcem v Rusiji. Nemci v Rusiji so že začeli postajati nevarni Rusiji sami. Umevno je zato, da ruski rodoljubi s strahom opazujejo to širjenje nemškega upliva. Posebno so se širili nemški kolonisti v Volhliniji, Podoliji in guberniji Kijev. Zato je vlada predložila dumi zakonski načrt, s katerim se prepoveduje Nemcem kupovanje zemljišč. Posestva, ki so v nemških rokah morejo podedovati le direktni možki potomci.

Ko bi ruska vlada skrbela za to, da bi se dvignil duševni nivo ruskega možika in bi se ga s tem usposobil za konkurenčni in eksistenčni boj, bi pač ne bilo treba takih izjemnih zakonov!

Nov rusko-japonski dogovor. Ruska vlada je obvestila francosko ministerstvo, da dobi v kratkem obvestilo o vsebini rusko-japonskega dogovora, ki sta ga sklenili obe državi za energično čuvanje svojih interesov v Mandžuriji pred kitajskimi šikanami.

Tudi druge evropske velevalsti se tozadevno obavešiti.

Spor med konservativci in krščanskimi socialci. V zvezi z vestjo o snovanju nove konservativne stranke se poroča tudi, da konservativni poslanci iz Tirolske, Gornje Avstrije in Štajerske ne stopijo v krščansko-socijalni klub, ampak da osnujejo samostojno parlamentarno skupino, ker imajo v krščansko-socijalni zvezi konservativci premalo upliva.

Poskus germanizacije v Dalmaciji. Vlada namerava otvoriti v Dubrovniku nemško ljudsko šolo. Otvoritev te šole opravičuje vlada s tem, da osnuje v Dubrovniku vojni zbor in da je torej tam veliko število častnikov, ter da je nemška šola torej potrebna za otroke častnikov.

Ta izgovor je seveda čisto navadno slepilo. Predvsem vsi častniki niso Nemci, ampak so med njimi tudi Slovani; po številu prebivalstva monarhije bi morali biti celo po večini, a v Dalmaciji so v pretežni večini Slovani. S tem, da je kdo postal častnik res še ni postal Nemec, a vlada bi vse-kako hotela statuirati to pravilo. Naj se že obrača vprašanje nemške šole v Dubrovniku tako ali tako, to eno je gotovo, da je svrha iste germanizacija. No, mi se nadejamo, da bodo merodajni narodni faktorji v Dalmaciji znali pravočasno odbiti ta atentatna narodni značaj Dalmacije. Ako bodo nemški častniki v Dubrovniku želeli svoje otroke vzgojiti v nemščini, naj se obrnejo na „Schulverein“, a proti temu, da bi se snovalo na državne troške zavode za germanizacijo, se treba upreti z zobmi in nohti.

Vstop poljskih socijalnih demokratov v „Poljski klub“? — V Krakovu je te dni bivši socijalni demokratični poslanec Daszynsky imel prvi volilni shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Osobito je bilo na shodu mnogo delavstva. V svojem govoru je Daszynsky med drugim tudi rekel: „Nisem principijelen nasprotnik „Poljskega Kola“, a moram se zavarovati proti temu, da bi v istem sedel skupaj z ljudmi, kakor so Paduch, Wionzek, Stojalowsky in Stohandel (ki so bili vsi vmešani v razne umazane afere. Ur.) Poljski socijalni demokratje so mnogo večji rodoljubi, kakor ti ljudje. Dokazali smo to o priliki grunwaldskih slavnosti, katerih smo se vdeležili oficijelno.“

Ta izjava je vzbudila v poljskih političnih krogih nemalo začudenje. Časopisi, ki pišejo o tej izjavi, pravijo, da mislijo nekateri socijalni demokratje vstopiti v „Poljsko kolo“, drugi govore o zmešnjavah in nameravani secesiji iz socijalnodemokratske stranke. Vsekakor ima omenjena izjava, izrečena po človeku, kakor Daszynsky, globlji pomen.

Krvav pretep med češkimi narodnimi socialci in socijalnimi demokrati. Češki nar. socialci v Češkem Brodu so imeli v nedeljo kot prvo nedeljo majnika, svojo majnikovo slavo in so v ta namen imeli svoj shod. Hitro po otvoritvi shoda so socijalni demokratje udri v dvorano, kjer je prišlo do krvavega pretepa med obema strankama. Vladni zastopnik je shod razpustil, vendar je trajalo precej dolgo, predno je bila dvorana izpraznjena. Ko so se narodni socialci odstranili, so imeli v isti dvorani socijalni demokratje shod. Takrat pa so udri v dvo-

rano narodni socialci, na kar je prišlo ponovno do krvavega pretepa, dokler so bili narodni socialci potisnjeni iz dvorane. Nato se je socijalnodemokratični shod izvršil mirno.

Odprava cerkvenih latifundijev na Romunskem. Iz Bukarešte: Vlada je predložila zbornici zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da parcelira za male posestnike vsa ona posestva, ki so bila leta 1864 darovana cerkvi. Mesto tega dobi cerkev odškodnino.

Podpredsednik namestništva v Zadru. Josip Tončić je dobil povodom svojega vpokojenja plemstvo. Njegovim naslednikom je imenovan voditelj okrajnega glavarstva v Puli dvorni svetnik grof Marij Attems.

Domače vesti.

Imenovanje. Poštним vezbenikom je imenovan abt. Matej Bacchia.

„Slovenec“ in dr. Gregorinova kandidatura na Krasu. V daljšem članku, ki ga je priobčil „Slovenec“ v svojem izdanju od minolega petka ozirom na državnozbornske volitve čitamo med drugim tudi sledečo pasajo:

„Tudi na slovenski zemlji se je vnelo živahno volilno gibanje na vseh straneh. Slovenska Ljudska Stranka je postavila razun v Istri in v tržaški okolici, kjer kandidirajo Slovenci in Hrvatje na takozvanem narodnem programu, povsod kandidate, ki stoje na programu Slovenske Ljudske Stranke. Naravnost nerazumljivo se nam pa zdi, da takozvana „narodna“ stranka drži roko goriškim liberalcem in kandidira dr. Gregorina na Krasu proti Slovenski Ljudski Stranki. Če smo bili mi tako honetni in „Narodni Stranki“ popolnoma neovirano svoje kandidate izbrati pustili, bi smeli tudi mi pričakovati toliko lojalnosti, da se ne meša „Narodna Stranka“ v politične boje na Goriškem. Dr. Gregorin je kandidat goriških liberalcev in to meče silno čudno senco na tisto tolikokrat poudarjeno nepristranost tržaških krogov.“

Na to „Slovenčevo“ konstatacijo odgovarjamo s sledečimi konstatacijami:

1) Dr. Gregorin ne kandidira na Krasu narodna stranka tržaška, ampak kandidirajo ga Kraševci sami. In ti so menda poklicani v to!

2) Kraševci sami so dru. Gregorinu ponudili kandidaturu in on jo je vsprejel iz njihovih rok z isto pravico, s katero je vsprejel dr. Stepančič kandidaturu za Kras iz rok S. L. S. v Gorici. Na dejstvu, da so Kraševci sami ponudili kandidaturu dru. Gregorinu, ne spreminja čisto nič dejstvo, da se tudi katera politična stranka izreka sedaj za to kandidaturu.

3) Narodna stranka v Trstu ni postavila na Krasu nikake kandidature. Te pravice pa nima, da bi komur si bodi, pa bil to tudi dr. Gregorin, prepovedovala kandidirati.

4) Za dejanja dra. Gregorina, ki jih le ta izvršuje na svojo odgovornost in ne po nalogu ali v imenu narodne stranke v Trstu, ni ta poslednja nikakor odgovorna, kakor bi n. pr. gotovo tudi S. L. S. odklanjala odgovornost za korake in čine, ki jih dela nje vrhni poglavar dr. Šusteršič ravno-kar na svojem agitacijskem potovanju po Dalmaciji, da-si je uverjena vsa javnost, da ima to potovanje služiti stvari, ki jo zastopa, in ciljem, za katere deluje ta stranka. In mi bi rekli, da je Dalmacija nekoliko bolj odmaknena političnim strankam na Kranjskem, nego pa Kras Kraševcu dru. Gregorinu!

Očitane nehonetnosti in nelojalnosti na naslov narodne stranke v Trstu je bilo torej povsem neopravičeno in krivično.

Pouk slovenščine in italijanščine na tržaških srednjih šolah. Doznali smo iz dobro poučenega vira, da bo od prihodnjega šolskega leta toliko na gimnaziji kolikor na vsej realni slovenščina za Slovence in italijanščina za Italijane obigaten predmet. S tem bo vendar enkrat ustrezno naši želji. Veliko zlo je bilo doslej toliko za našo stvar kolikor za dotične dijake dejstvo, da se mnogi njih niso učili slovenščine z izgovorom, da itak doma govore slovenski. Posledica temu je bila, da so absolvirali srednje šole, ne da bi se znali v slovenščini pravilno izražati. In to jim je bilo na škodo v poznejem praktičnem življenju.

Socialno-demokratične kandidature v Trstu in na Goriškem. V tržaški okolici kandidira socialna demokracija pisatelja Etbina Kristana. Na Goriškem kandidirajo v slovenskih okrajih sledeči: 1. Goriška okolica: dr. Henrik Tuma. 2. V sežansko-ajdovskem okraju: Josip Kopač. 3. V Gorah: Just Černe.

Prihodi in odhodi. Včera jutraj je z Lloydovim parnikom prišla v Trst nadvojvodinja Marija Josipa s spremstvom, z brzovlakom je pa dospel z Dunaja njen najstarejši sin nadvojvoda Karl Fran Josip. Z vladnim parnikom „Pelagosa“ sta oba poludne odpotovala na Brijune.

Mornariški poveljnik admiral grof Montecuccoli je včera jutraj ob 10. uri prišel sem iz Pirana na jahti „Lacroma“. V spremstvu kontreadmirala viteza Kohen je obiskal ladjedelnico pri sv. Marku.

Tobakarna v ulici Giulia št. 44 se odda potom javnega natečaja. Pismene ponudbe je uložiti pri c. kr. finančnemu inspektoratu v Trstu, ul. Stazione št. 8, III. do 29. t. m.

Sokolski izlet v Rihemberku: Nedeljski sokolski izlet je vključil neugodnemu vremenu in volilni dobi vspel krasno.

Mnogi Tržanec je gotovo izostal, ker se je zbal črnih oblakov. Druge je zadržal koncert Slavjanske, druge zopet volilno gibanje.

Vključ vsem tem zaprekam nas je izstopilo na rihemberškem kolodvoru lepo število. Sokoli so se postavili v dolgo vrsto ter odkorakali pred kolodvor, kjer jih je pričakovala častna četa. Pozdravila sta nas načelnik rihemberškega oddelka in načelnik goriške župe brat dr. Levpušek.

Potem, ko se je starosta tržaške župe, brat dr. Gregorin zahvalil na prisrčnih pozdravih in na krasnem vsprejemu, so združeni Sokoli odkorakali v imponantni vrsti preko vasi na veselilne prostore.

Medpotoma smo opazili množico narodnih trobojnic, ki je dičila poslopja in vrte, a v vasi se je vsuvala prava ploha cvetja na Sokole in Sokolice, tako, da je bila vsa cesta posuta s cvetjem. Pred „Governom“ — veselilnim prostorom — sta pričakovala Sokole prvaška sokolska godba in močan oddelk Sokolov. Sploh je bilo opaziti Sokole na vseh koncih in krajih.

Vdeležba na telovadišču je bila taka, da smo morali mi nesokoli dolgo čakati, predno se je nam posrečilo priti na telovadišče. Da je telovadba, — toliko proste vaje, kolikor na orodjih — izpala v popolno zadovoljnost navzoče mase je svedočilo obče ploskanje in vzklikanje. A kar je posebno častno: pri vsem navalu ljudstva se ni dogodila niti najmanjša nevednost. Za postrežbo je bilo preskrbljeno po raznih večjih in manjih lokalih. Krasno je bilo v Rihemberku. Narava sama je skrbela za to, da smo se čutili srečne v lepi vinorodni dolini.

Ob 7.33 uri je velika večina Tržanov ostavila Rihemberk z velikim zadovoljstvom na srečno vspehi slovenski slavnosti. Iz vseh vozov se je razlegalo narodno petje. Žal, da je ta krasni izlet trajal le nekaj uric; ali oni, ki so ga vdeležili, si žele skorajšnje ponovitve tako prisrčnega svidenja z brati Gorjani.

Izšel je slovenski poletni vozni red veljaven od 1. maja 1911 in združen s koledarjem. Vozni red obsega vse železniške proge, ki teko po slovenski zemlji in je jako praktičen. Dobiva se v Slovenski knjigarni in papirnici Josip Gorenjec, Trst, ul. Caserma 16. Cena 20 stot.

Vojški nabor. Včeraj zjutraj se je od 120 pozvanih tujih nabornikov priglasilo 90. Potrjenih je bilo 16, od teh 1 za mornarico in 15 s pridržkom uvrščenja. Eden je bil odposlan v bolnišnico.

Tržaška mala kronika.

Tretji slučaj črnih koz. V petek se je na parku „Gisela“, ki sedaj v prosti luci naklada blago za Kalkuto, pojavil tretji slučaj črnih koz. Kakor znano, sta se dva slučaja te nalezljive bolezni pripetila pri Somalcih, ki so s istim parnikom prišli sem iz Afrike. Obolelega kurjača so izolirali v bolnišnici pri Sv. Mariji Magdaleni. Vsi oni ljudje, s katerim je kurjač prišel v dotiko, so bili tudi izolirani. Parnik so desinficirali.

Poskus samomora. Včeraj zjutraj je mlada deklica s pomola sv. Karla skočila v morje. Dva pilota sta jo rešila, Treves jo je odpeljal v opazovalnico, kjer je prišla popolnoma k sebi. Rekla je, da se imenuje Marija Jusič, da je stara 16 let, šivilja. Ni hotela pa povedati, kje stanuje.

Jednostavna goljufija. Kuhar Karl Caputo, star 52 let, iz Trsta, je včeraj popoldne šel k blagajniku ljudske kuhinje Societä operaia in je prosil 10 K posojila baje imenom ravnatelja neke podružnice tržaškega Panificija. Blagajnik mu je takoj izročil denar. Pozneje je lahkovernež prišel na to, da je bil ogoljufan in je dal goljufa aretirati.

Hotel je sir kupiti! Težak Ivan Brajevič iz Buzeta je vodil voz, naložen s hlebi sira. Nekdo se je neopazeno približal vozu in je izmaknil dva hleba. Ali videla ga je neka ženska, ki je opozorila redarja. Tat, Ivan Sosič, 23-letni čevljar iz Trsta, se je opravičeval pri redarju, češ, da je hotel... kupiti sir. Nekdo, ki je bil z njim, jo je še pravočasno odkuril, čim je zavohal nevarnost.

Izginil je. Evgen Zidar, 26-letni pleskar, stanujoč v Zgornji Kjarboli št. 150, je od predvčerajšnjem izginil z doma ter ga ni bilo več nazaj. Ker je isti jako nevrasteničen in se je večkrat že izrazil, da se hoče umoriti, bati se je kake nesreče.

Uzmovič v kinematografu. — Simon Dundov, mornar, in njegov prijatelj Blaž Uršič sta se predsinocnjem nahajala v kinematografu „Trieste“. Spreten uzmovič je prvega olajšal za srebrno verižico in drugega za denarnico, v kateri pa... ni bilo niti cvenka. Radi suma na tatvini je bil aretiran dninar Zvonimir Smek iz Tolmina, ki pa taji.

Koledar in vreme. — Danes: An-tonin škof. — Jutri: Mamert šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. Vreme včeraj: deloma jasno, zvečer dež.

— Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, tupa tam dež. Temperatura malo spremenjena. Vetrovi od severozhoda.

Društvene vesti.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi vse odbornike, nadzornike in zaupnike na zelo važno odborovo sejo, katera se vrši dne 11. maja t. l. ob 8. uri zvečer.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico socialni izobraževalni odsek — pododsek št. 1 — priredi za vse člane in članice predavanje v četrtek 11. t. m. ob 6. pop. v prostorih „Slov. trgovske šole“ na Acquedotto št. 20.

Tovariš Emil Adamič: „I. avstrijski glasbeno-pedagoški kongres na Dunaju“. Da pridete vsi gotovo.

„Dramatično društvo“ v Trstu. Vse gospode odbornike prosim, da bi zanesljivo prišli ob navadni uri k odborovi seji jutri, v četrtek.

Občni zbor Ciril-Metodove podružnice pri sv. Jakobu. Ker je bil radi prepice udeležbe občni zbor Ciril-Metodove podružnice pri sv. Jakobu to nedeljo nesklepčen, preneslo se ga je za v nedeljo, dne 14. maja 1911. Vršil se bo ob 4. uri popoldne v ulici Giuliani št. 46 (slovenska šola). Ker je bil občni zbor že dvakrat preložen in ker se bo razpravljalo o zelo važnih stvareh, prosimo, da se ga vsi udje polnoštevilno udeležijo, drugače se bo sklepalo pri vsaki udeležbi.

Dnevni red, ki je bil napovedan zadnjič, ostane.

Orglice. Ukaz. Mi Tata II. ukazujemo: Jutri se stromla predstolni govor z Našimi nohti. Dovolj kredit za novo rezidenčno palačo. Končno se vzdigne cela država in kratkoma prenese.

Nar. del. organizacija.

Delavci, tovariši iz Lloydovega arsenala so vabljani, da se udeležijo občnega zbora skupine, ki bo v petek zvečer ob 8. uri v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu.

Skupina mestne plinarne bo imela svoj občni zbor v četrtek ob 7. uri zvečer v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu.

Vozniki iz mesta so vabljani, da pridejo v četrtek zvečer v prostore N. D. O. v ul. Lavatoio 1, I. na društveni sestanek. — Na dnevnem redu je pogovor o njih stanovskih težnjah. Tovariši vozniki, udeležite se sestanka v polnem številu.

Išče se mlinar za Dalmacijo in krojač za Pulo. Oglasiti se je pri strokovnem tajništvu N. D. O. od 9.—12. predpoludne in od 4.—8. zvečer.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. Sinoči je častni večer gospe Mile Theren napolnil gledališče do zadnjega kotička. G. A. Theren je nastopila v eni svojih najboljših ulog kakor „Logarjeva Krista“. Poklonjeno jej je bilo več krasnih darov in prirejeno polno ovacij. Danes zvečer opereta „Ljubezni valček“.

EDEN. Varietna predstava. Začetek ob 8. in pol.

Gospodarstvo.

Važen opomin vinogradnikom. — „Kmetijska družba za Trst in okolico“ opetovano opominja naše posestnike, naj se o

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritičije.

Dražba, ki se bo vršila danes 10. t. m. od 9.—11. predp.

Mizice, stoli in leseni kanapé, pisalna miza, stikalnica za pisma, omara s predalčki, zrcala z belim okvirjem, naslonjači in omara z bambusovim steklenim oknom, kovinasta priprava za umivanje las, stena s stekli, chiffonier iz svetlega lesa in dvemi vrati, umivalnik z mramorjem in ogledalom za 2 osebi, temne nočne omare z belim mramorjem.

Kdor hoče elegantno obleko, naj si ogleda trgovino Bohinec & Comp., Trst za cerkvijo sv. Antona, pa ne samo izlozbe, temveč naj se potrdi v trgovino in prepriča se bode, da ima ta domača trdnica res velkanskalo zalogo najelegantnejših oblek.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujeta iz vsega srca za mnogoštevilne dokaze ljubavi in sočutja povodom smrti nje dobrega in nepozabnega brata, nečaka in strica

Vincenca Duša

Posebna zahvala bodi izrečena čast. duhovščini, gospodu nadučitelju Kendi, vrlim fantom in dekletam in sploh vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

VOLČE-TRST, 9. maja 1911.

Rodbina Duša-Cotič.

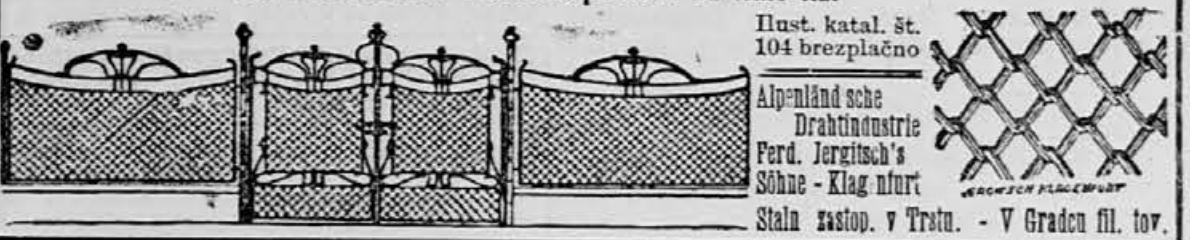
Ugodna prilika!

Radi selitve prodaja se vse vrste pohištva po izvanredno znižanih cenah.

: PETER JERAJ, trgovina s pohištvom :
ulica Vincenzo Bellini 13, vogal ulice sv. Katarina.

Moderne železne ograje

za vile (d.orce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Hust. katal. št. 104 brezplačno

Alpenländische Drahtindustrie

Ferd. Jervitsch's

Söhne - Klagmurt

Staln zastop. v Trstu. - V Gradcu fil. tov.

Trst, Corso 2. Telef. 1071.

Linoleum Haas

Pristni linoleum K 2-50 m²

Podolgate preproge 67 cm. 1-80 met.

Preproge v vseh velikostih z

varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7-90

200/300 K 15— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščene

platna K 2-50

Namizni prti 85/115 cm 2-80

65/150 cm 1-80

Površniki iz gumija od K 20 dalje.

Podruhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50

Manšete iz kavčuka 60

Pošilja se tudi na deželo. — 136

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosne Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48

Obleke „ „ platna „ 4—18

Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosne Carducci št. 40 (prej Torrente)

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpina“ v Via Sebastiano št. 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. **MLUVI ČESKY!** **MLUVI ČESKI!**

Veliki dohodi za pomladansko in letno sezono!

Velika zaloga manufakturnega blaga

Ulica Nuova št. 36 - **M. ALTE, Trst** - v vogal ul. S. Lazzaro — **PODRUŽNICA** — v ulici S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila tudi od bombaža ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odevi, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. — **VELIKANSKI IZBOR SNOVIJ** za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Blago, katero ne ugaja, se zamenja ali pa se vrne denar, brez zadržka. **CENE NIZKE IN BREZ KONKURENCE.** **POSKUŠATI IN SE PREPRIČATI.**

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je bila otvorjena

trgovina kinkalij, porcelana in steklenih predmetov

na vogalu ulice Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica).

Velika zaloga svetilk za petrolej, plin in elektriko. Namizni servisi, servisi za kavo in čaj, rozolij s taso po 2 kroni. Skodelice s krožnikom v najrazličnejših in modernih barvah po 50 stot. komad, krožniki iz najfinejšega porcelana po 30 stot. komad. Predmeti za darove. Dobijo se tudi franže iz biserov za svetilke po K 1-60 komad. — Zaloga mrežic in pritliklin za plin.

Prosi se za Vaš cenj. obisk, ne da bi bilo treba česa kupiti.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne deščice iz hrast in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino! Strugarski oddelk nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — **JAMSTVO!**

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka

interesentom brezplačen.

329

pravem času postavijo v bran proti peronosperii. V to jim še enkrat ponavljamo nasvete g. Fr. Gvozdenovića.

O škropljenju v cvetju in potem.

1. Prvikrat naj trte škrope z modro galico prav zgodaj, že sredi maja; prvo žveplanje naj se opravi s pobakrenjenim žveplom (to je vitrijol na drobno zmlet, zmešan z navadnim žveplom).

2. Pred cvetjem obnovite škropljenje vsaj enkrat, pri vsakem vremenu.

3. Hitro po dovršenem cvetju in, kadar treba, tudi med cvetjem poškopite trtne vrste od obeh strani. Grozdice je treba razkriti, da jih galica oblije.

4. Hitro drugi dan je požveplati prav dobro grozdice s pobakrenjenim žveplom.

5. Pozneje se ponavlja škropljenje in žveplanje grozdicev do konca julija.

6. Če se jeseni pokaže peronospora, naj se trte še zadnjič poškopite po dovršeni trgatvi.

7. Enako škropljenje velja za nove nasade.

8. Modri galici ni treba pridevati preveč apna. Na vsak kilogram zadošča pol kilograma dobrega apna.

9. Škropilnice naj bodo dobre.

10. Pobakrenjeno žveplo bodi najdrobnejše, neotipljivo, enakomerne barve, tako, da se v njem ne da na oko spoznati primešani vitrijol. Prodajalec mora garantirati stopinjo drobnosti in vsebino modre galice 3 do 5%.

DAROVİ.

— Zaupniki Pol. Društva Edinost za 3. mestni volilni okraj, zbrani dne 9. 5. 1911. na sestanek, ki naj obrodi mnogo dobrih in trajnih sadov, v gostilni „Novega veka“ pri sv. Alojzu v Kjadinu, so zložili za slovenski otroški vrtec za ta važni, a žal, zapušteni mestni okraj prvi prispevek K 16, katere hrani gospod Alojz Ferfolja v novi hranilni knjižnici T. O. Z.

— V gostilni pri „Rumeni hiši“ v Barkovljah 7. maja 1911 darovali, ker so prvič igrali oziroma kibicirali na nove slovenske karte, za podružnico sv. Cirila in Metoda v Barkovljah: Gorazd 1 K, Fenjanovec 1 K, Nadeha 40 stot. Skupno K 240. Denar hrani uprava.

— Gospod Prašek nabral na shodu v „Jadrani“ v korist stavbenega sklada šole pri sv. Jakobu K 1059. Denar hrani „Trg. obrtna zadruga“.

Vesti iz Goriške.

Smrt mladega vrliga moža. Iz Volč pri Tolminu: V noči med petkom in soboto je umrl tu vrl mlad mož v cvetoči dobi 25 let. Bil je to posestnik Vincencij Duša. Da si je dovršil le domačo ljudsko šolo, je bil pokojniku duh nenavadno razvit. Vnet je bil za vsaki gospodarski napredek, z nenavadnim umevanjem je sledil političnim dogodkom v deželi, pridno in z razumom je čital slovenske liste vsake politične barve in si potem sam ustvarjal sodbo, a nad vse je ljubil — slovensko knjigo. Vsaki novčič, ki ga je mogel pogrešati, je izdajal za slovenske knjige. V tem pogledu je bil pokojnik res redka pojava med našo domačo kmečko mladino.

Kako so ga spoštovali vsi, pričal je veličastni sprevod, ki so mu ga priredili vaščani. Prišli so malone vsi iz brez razlike, pripadajo-li k tej ali oni stranki. Na naravnost ganljiv način pa mu je izkazala zadnjo ljubav mladina obeh spolov. V sprevodu so fantje nosili več krasnih vencev, ki so jim dekleta držala trakove. Te vence — iz suhih rož — so poklonili sorodniki, po enega pa fantje in dekleta. Posebno lep pa je bil venec iz svežih rož, ki so ga spletla nekatera dekleta in ki je bil obešen na križu na čelu sprevoda. Z žalostjo v srcu so se vsi poslovili od pokojnika in solze so rosile iz oči, ko so ga pokladali v zemljo tam blizu starodavne — menda najstarejše daleč na okoli — cerkve sv. Danijela na pokopališču volčanskem. Dobri Vincenc naj počiva v miru, a mi vsi mu ohranimo blag spomin; mladina pa naj posnemlje njegove izgleda.

Kolesarsko društvo „Zarja“ na Ajševici je priredilo minolo nedeljo čestno dirko Sempas-Ajševica. Pri društveni dirki je dobil I. darilo Srebrnič Alojz, II. Škarabot Jožef in III. Čej Engelbert.

Pri slovanski dirki je dobil I. darilo Benko Josip in II. Bavčar Viktor oba iz Trsta od kolesarskega društva „Balkan“. Zahvaljujemo se vsem bratskim kolesarskim društvom za udeležbo. Odbor.

Listnica uredništva.

Gospod K. K. Z veseljem vsprejemamo Vašo ponudbo, da nam hočete pošiljati novice iz Sežane in s Krasa. Opozoriti pa vas moramo, da potrebujemo predvsem kratkih stvari, ki zanimajo tudi izvensežanske čitatelje. Za vzgled vzemite si našega stalnega goriškega dopisnika, ki nam pod šifro poroča o vsem, kar utegne zanimati širšo javnost. Zato bi nas zelo veselilo, ako bi dobili v Vas takega dopisnika tudi za Kras.

Kar se tiče Vašega dopisa, poslanega

nam pred tremi meseci, vas obveščamo, da ga nismo vrgli v koš. Pač pa smo odložili priobčenje vsled tega, ker je vedno aktualen in ker ga je treba vsled prevelike obširnosti prej temeljito predelati. Na vrsto pride čimprej. Zdravi!

Dve gospodični želita stopiti v službo v Trstu ali v G. riel v vsako slovensko ali nemško trgovino kot blagajničarki ali kot knjigovodkinji. 811

150 hl belega vipavkega vina najbolje kvalitete na razpolago blizu kolodvora Štanjel. Cene zmerne. Natančneje pri Kette Antonu. Opčine 169. 803

Meblovana soba z dvema posteljama se odda takoj. Ulica Fontana št. 8. II. nadst. na levo. 777

Skladišče veliko (prilčno 140 M) v bližini trga Barriera vecchia se odda za avgust. Pojasnila v zalogi lesa v ul. Media 3. 794

Pijte samo „Tolstovrsko slatino“. Naročil se v Tolstem vrhu. Guštarj. Koroško. 736

Mandeljni sveži, zeleni, mehki, se kupijo takoj v skladišču ulica Cecilia 14, zraven gospe Fanny Šamokez, zavod za likanje perila. 787

Sivalni stroji, že rabljeni, se prodajo, cene prilčne ul. Arcata 19.

Mlekarna v Rodiku ima na prodaj hladilnik za mleko v dobrem stanju. Ponudbe na Mlekarno - Rodik. 720

Pristni, dober brinjevec se vdobri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Manufakturna trgovina
— filijalka —
Enrico de Franceschi
ul. delle Poste 10, vogal Valdirivo.
VELIK IZBOR
volnenega in bombažnega blaga, perila, srajc in drobnarij, kakor tudi izgotovljenega perila za moške in ženske. Cene zmerne.

ANTON BARUCCA
MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje
roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti.
Jamči za popolno delo in se ne boji konkurence.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno.

po zmernih cenah

Dr. Fran Korsano
Specialist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj
AMBULATORIJ
v TRSTU, v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko).
Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop.

V najem se oddajo bicikli
Zaloga dvokoles
in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria št. 12

V. Osvaldella 501

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Prodajaln. ur in dragocenosti
G. BUCHER
(ex drug Dragotina Vekjeta)
Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) **Corso št. 36**
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Figlio di Haggi Giorgio

“ AIDINYAN ”

Zaloga orientalskih preprog, zavod za shranjevanje, popraviljanje in čiščenje preprog.

Na mnogostranske zahteve mojih p. n. odjemalcev sem se odločil, ustanoviti gorenje podjetje in sprejemam vsakovrstne preproge v stolčenje, čiščenje, shranjevanje in umetniško popraviljanje. Z ozirom na mnogoletno prakso v tej stroki, kakor tudi opiraje se na izborno strokovno izobraženo osebje, bom v prijetnem stanju, poslužiti svoje odjemalce kar najbolje in najvestneje. Strokovno-natančno ravnanje z vsakim komadom, kakor tudi vsem zahtevam odgovarjajoča, v lastni hiši se nahajajoča skladišča in delavnice jamčijo že vnaprej za popolno zadovoljitev. Preproge se tolčejo z roko in ne s strojem, radi česa se tudi popolnoma izčistijo in je izključena vsaka poškodba, za kar jamčim.

Moji p. n. odjemalci so uljudno naprošeni, naj se brez vsake obveze poslužujejo v svrhu informacij, ogledovanja in prevzeta preprog telefona števil. 1587.

Z odličnim spoštovanjem

Figlio di Haggi Giorgio Aidinyan

— TRST —

ulica Cassa di Risparmio.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisoceri ovet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluh. jim, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telefon 377

Poštne pošiljave se izvršujejo takoj in franko, ako se doplačje Kron 1.10.

Pozor! Pozor! Pozor!

Slovenci v mestu in na deželi, ki rabite čevlje, obrnite se na mojo

TRGOVINO

kjer jih imam dovolj in vsake vrste. Trst, ulica Arcata št. 19. — Cena od 2—20 K.

Za obilen obisk se priporoča

568 **MATIJA PAHOR.**

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poročtvom :: Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I n. - (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje **4 1/2** %
Redni davki od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Posojila daje na vknjižbo po dogovoru 5%—6% na menjice po 6% na zastave
po 5 1/2 %, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. o o o o o
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno - hranilnični račun 816 004.

Ima najmodernejše urejeno varnostno odelo za shrambo vrednost, papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajaštediti svojo deco.

Trgovina v Nabrežini

je bogato založena z vsakovrstnimi

mrtvaškimi predmeti in z vsem potrebnim: krste, sveče, obleke, pajčolani, razni venci iz umetnih Točna postrežba. cvetlic itd. itd. Ugodne cene.

Prodaja tudi cvetlice in vence za zaročence, birmance in druge slučaje.

Zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja v Trstu, Corso 47.

T. VITEZ v Nabrežini, glavni trg pri cerkvi.

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.
CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan